

5605
13.10.2017

19693

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Binali Yıldırım** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mithat Sancar

Mardin Milletvekili

5 Temmuz 2017 günü, İstanbul Büyükkada'da, hak savunucularının güvenliği konulu bir iç eğitim ve çalışma atölyesi düzenleyen ve çeşitli insan hakları örgütlerine üye olan on kişi gözaltına alınmışlardır. Gözaltına alındıklarından aileleri haberdar edilmemiş, avukat görüşleri kısıtlanmış, kısacası “*gözaltında tecrit (incommunicado detention)*” uygulamasına maruz kalmışlardır. İnsan hakları savunucularının sekizi tutuklanmıştır. Tecrit uygulaması tutukluluk süresince de devam etmiştir. OHAL KHK'larına dayanarak verilen avukat görüş kısıtlaması kararı uyarınca haftada yalnızca bir saat avukatla görüş imkanı tanınmaktadır. Türkçe bilmeyen Peter Steudtner ve Ali Gharavi'ye yabancı dilde olduğundan bahisle hiç mektup verilmemesi, dil engeli yüzünden hekimle görüştürülmemeleri, koğuştta beraber kaldıkları kişilerle ortak dillerinin olmaması tecridi ağırlaştıran olgulardır.

İnsan hakları savunucuları gözaltında bulundukları sürede, iktidara yakın medya tarafından casusluk, isyana teşvik, örgüt üyeliği gibi ağır ithamlarla hedef gösterilmişlerdir, bu durum tutuklulukları boyunca da devam etmiştir. Bu esnada devlet yetkilileri de çeşitli açıklamalar yaparak, adeta insan hakları savunucularını yargılayıp mahkum etmişlerdir.

Bunlardan ilki Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın G20 Zirvesi için Almanya'da bulunduğu sırada yaptığı basın açıklamasıdır. Bu açıklamada gazetecilerin insan hakları aktivistlerinin gözaltına alınmasına ilişkin sorusunu *"Söyledikleriniz Büyükada'da niye toplanmıştı? Onlar adeta 15 Temmuz'un devamı niteliğinde bir toplantı için bir araya gelmişlerdir. Gelen istihbarat üzerine gözaltına alınmıştır. Buradan bir yargı süreci başlayabilir. Onların yapmış oldukları çağrısı, şu anda da yapıyorlar. Siz de bu soruyu sorarak bu çağrıya destek veriyorsunuz."* şeklinde yanıtlamıştır. Cumhurbaşkanı'nın 25 Temmuz 2017 tarihinde partisinin grup toplantısı sırasında *"Bir süredir Amerika'sı, Almanya'sı, Hollanda'sı başta olmak üzere Türkiye'ye yönelik anlaşılabilir tutumun tezahür ettiğini görüyoruz. İstiyorlar ki, sadece onların çıkarları masada olsun, biz fedakarlıkta bulunalım. İstiyorlar ki, onlar bizim vatandaşlarımızı istedikleri gibi örselerken, kendi ajanları ülkemizde cirit atsınlar, biz bir şey yapmayalım. Kusura bakmasınlar, artık öyle bir Türkiye yok. Sen Türkiye'nin Cumhurbaşkanı, Bakanlarına ülkende konuşma imkanı vermeyeceksin ama ajanların gelip otellerde cirit atacaklar, benim ülkemi parselleyecekler. Yok böyle bir şey. Ya bizimle eşit şartlarda müttefiklik yapacaksınız, ya da sergilediğiniz her saygısızlığın cevabını alacaksınız"* şeklinde bir beyanda bulunmuştur. Bu son beyan, insan hakları savunucularının işledikleri iddia edilen bir suç nedeniyle değil, dış politikada koz olarak kullanılmak için tutuklandıkları intibasını yaratmaktadır.

İnsan hakları savunucuları 100 gündür özgürlüklerinden mahrumdur.

Bu çerçevede,

1. İşlerini geri istedikleri için açlık grevinde olan Nuriye Gülmen ve Semih Özakça ile ilgili destek metinlerinin varlığının, İdil Eser, Özlem Dalkıran, Veli Acı'nın tutuklanmalarına gerekçe gösterilmesi masumiyet karinesi ve kanunilik ilkesiyle bağdaşmakta mıdır?
2. Türkiye'de hukuk devletiyle bağdaşmayan ve orantılılık ilkesini aşan kolluk uygulamaları karşısında, biber gazı kullanımının ağır insan hakkı ihlallerine neden olduğundan bahisle Güney Kore Cumhuriyeti'nin Ankara temsilciliğine, gaz

ihracatının durdurulması için yazılan belgelerin tutuklama gerekçesi olarak gösterilmesinin hukuki dayanağı nedir?

3. Tutuklanan insan hakları savunucularının, Bylock kullanıcısı bazı kişilerle görüşmüş olmalarının, görüşmelerin içeriklerine dair tek bir veri dahi yokken, hatta Bylock kullanıcıları hakkında dahi herhangi bir işlem yapılmamışken tutuklama için zemin oluşturmasının ve iddianamede yer almasının hukuki dayanağı nedir?
4. Abdullah Öcalan'ın yazmış olduğu kitapların pdf formatında bilgisayarda bulunmasının tutuklama sebebi olarak gösterilmesinin hukuki dayanağı nedir?
5. AKP'nin siyasi tutumuyla hemfikir olmayan ve uygulamalarını eleştiren bir grubun, demokratik hakların kullanılmasından ibaret olan Gezi protestoları benzeri bir 'isyani' örgütlemek istediklerinden bahisle, bu kişilerin 'terör örgütlerinin' amaçlarına hizmet ettiğini söylemenin olgusal temeli nedir? Bu nasıl tutuklama gerekçesi olabilir?
6. İnsan hakları savunucularını, gözaltına alındıkları andan itibaren casusluk, isyana teşvik, örgüt üyeliği gibi karalamalara maruz bırakan ve bu şekilde hem kamuoyunu yanlış bilgilendiren, hem de adalet mekanizmasını etkilemeye yönelik hareket eden 'basın' kuruluşları hakkında herhangi bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?
7. İnsan hakları savunucularının 100 gündür özgürlüğünden mahrum olması, 3 Nisan 1998 günü BM İnsan Hakları Komisyonu tarafından kabul edilen, Evrensel Olarak Tanınan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesinde Toplumsal Kuruluşların, Grupların ve Bireylerin Hakları ve Sorumlulukları Üzerine Bildirge'de sağlanan hak ve güvencelerle bağdaşmakta mıdır?